

Hvidbog

Kommissorium for VVM (Vurdering af Virkninger på Miljøet)

Nalunaq A/S (Licens no. 2003/05)

Version 02 (Februar 2021)

Godkendt

Indhold

Høringssvar fremsendt vedrørende udkast til VVM-kommissorium	3
1. Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug	3
2. Departementet for Boliger og Infrastruktur	5
3. Politiet	5
4. Departementet for Erhverv og Arbejdsmarked	5
5. Kommune Kujalleq	7
6. WWF	15

Hørings svar fremsendt vedrørende udkast til VVM-kommissorium

1. Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug

Nr.	Spørgsmål/bemærkninger	Nalunaq svar/kommentar	Miljøstyrelsen for Råstofområdet svar/kommentar	Ændring - afsnit eller side i kommissorium
1.1	APNN har ved gennemgang af kommissorium for VVM-redegørelsen bemærket, at der i undersøgelsesområdet kan forventes en målbar og potentiel støjpåvirkning af det omkringværende dyreliv, herunder landlevende og marine pattedyr samt fugle og fisk. Visse dyrearter er meget følsomme over for støjpåvirkning. Eksempelvis kan støjpåvirkning potentielt påvirke hvalers vandringsruter. APNN indstiller til, at der i VVM-redegørelsen nærmere redegøres for det forventede støjniveau i decibel, samt hvorledes disse støjpåvirkninger kan forsøges afværget eller mindsket.	Redegørelse for støjpåvirkning vil være en del af VVM-redegørelsen. Støjens potentielle påvirkning af terrestrisk og marint dyreliv vil indgå i disse vurderinger.	Støjpåvirkninger skal indgå i VVM-redegørelsen.	Ingen
1.2	I afsnit 4.4.2. er det indikeret at selskabet er bevidst om, at man i området for undersøgelsen i Sydgrønland, kan risikere at møde isbjørne. For	Nalunaq A/S er bekendt med risikoen for isbjørne og vil sikre, at medarbej-	Selskabet skal være opmærksom på gældende retningslinjer for møde med isbjørne.	Ingen

	god ordens skyld, gør APNN dog alligevel opmærksom på, at man ved ophold i Grønland, skal være opmærksom på gældende retningslinjer og forholdsregler i områder, hvor risikoen for at møde isbjørne er til stede. Retningslinjerne for møde med isbjørn medsendes derfor til orientering.	derne overholder selskabets sikkerhedsregler på området. Det nødvendige udstyr til bortskræmning mv. vil forefindes både i campen og ved procesanlægget.		
1.3	APNN gør derudover til orientering opmærksom på, at fiskeri og fangst ikke er tilladt uden jagt-tegn, fisketegn og licenser, hvorfor alle fiskeri- og fangstaktiviteter uden disse, vil blive betragtet som ulovligheder og hvad heraf følger.	Nalunaq A/S er opmærksom på at alle de generelle grønlandske regler i forhold til jagt og fiskeri også gælder for projektområdet. Alle med ansættelse eller anden relation til projektet vil blive orienteret om reglerne ved ankomst til projektområdet.	Noteret. Selskabet skal som de selv nævner være opmærksom på gældende retningslinjer for jagt og fiskeri.	Ingen

2. Departementet for Boliger og Infrastruktur

Nr.	Spørgsmål/bemærkninger	Nalunaq svar/kommentar	Miljøstyrelsen for Råstofområdets svar/kommentar	Ændring - afsnit eller side i kommissorium
2.1	Departementet har ingen bemærkninger til det fremsendte materiale.	Noteret	Noteret	Ingen

3. Politiet

Nr.	Spørgsmål/bemærkninger	Nalunaq svar/kommentar	Miljøstyrelsen for Råstofområdets svar/kommentar	Ændring - afsnit eller side i kommissorium
3.1	Opmærksomhed omkring isbjørne – retningslinjer i tilfælde af nærgående isbjørne – og skræmme midler mod nærgående isbjørne bør forefindes	Nalunaq A/S er bekendt med risikoen for isbjørne og vil sikre, at medarbejderne overholder selskabets sikkerhedsregler på området. Det nødvendige udstyr til bortskræmning mv. vil forefindes både i campen og ved procesanlægget.	Selskabet skal være opmærksom på gældende retningslinjer for møde med isbjørne.	Ingen

4. Departementet for Erhverv og Arbejdsmarked

Nr.	Spørgsmål/bemærkninger	Nalunaq svar/kommentar	Miljøstyrelsen for Råstofområdets svar/kommentar	Ændring - afsnit eller side i kommissorium
-----	------------------------	------------------------	--	--

4.1	Departementet har ingen bemærkninger til VVM rapporten	Noteret	Noteret	Ingen
-----	--	---------	---------	-------

5. Kommune Kujalleq

Nr.	Spørgsmål/bemærkninger	Nalunaq svar/kommentar	Miljøstyrelsen for Råstof-området svar/kommentar	Ændring - afsnit eller side i kommissorium
5.1	<p>Det er som regel tåkrummende at læse de grønlandske versioner af denne type dokumenter. Der opstår fejl i forståelsen for dokumenterne når disse oversættes fra originalsproget til dansk og til grønlandsk. Det fremsendte ToR-udkast indeholder i originalsproget (engelsk) udtryk, som når læserens øjne i en forvrænget form, og ind imellem giver en forkert opfattelse. Det er et stort demokratisk problem. Der savnes en kvalitetssikring af oversættelserne!</p> <p>Eksempel: I afsnittet "Mine" fremgår det "The mine will be redeveloped through an underground development program, which will then be succeeded by a ramp up in the mining activities". Det er fine ord, som egentlig bare betyder, at "der vil blive udført efterforskning inde i fjeldet, hvorefter selve udnyttelsesdelen vil kunne ske".</p> <p>I den danske version er det oversat til "Minen vil blive videreudviklet gennem et underjordisk udviklingsprogram, som derefter vil blive efterfulgt af en igangsættelse af mineaktiviteterne".</p> <p>I den grønlandske version er det oversat til "Piiiaafik nunap iluani ineriartortitsinermi pilersaarut aqqutigalugu ineriartorteqqinneqassaaq, taanna</p>	<p>Myndighederne har inden påbegyndelsen af forhøring godkendt udkastene til kommissorierne. Nalunaq A/S er derfor ærgerlig over de sproglige problem som påpeges af kommunen. De grønlandske udgaver af kommissorierne, som er indsendt til myndighedernes godkendelse efter forhøringen har Nalunaq A/S derfor fået kvalitetssikret igen inden fremsendelse til myndighedernes godkendelse. Ligeledes vil Nalunaq A/S opfylde kommunens ønske om at være opmærksom på denne problemstilling i forbindelse med udarbejdelse af og oversættelse af redegørelserne således at kvalitetssikringen ensartes og øges.</p>	<p>Vi er opmærksom på problematikken og tilstræber at materialet bliver kvalitetssikret på et så højt niveau som muligt.</p> <p>Ordlisterne vil blive sendt til selskabet og stillet til rådighed for oversætterne.</p>	Ingen

<p>tamatuma kingorna aatsitassarsiorfimmi ingerlata- nik annertusiliinermik malitseqassaaq.</p> <p>Der er talrige andre eksempler på fejl og misfor- tolkninger i oversættelserne. Det gør især de grønlandske versioner vanskelige at læse og for- stå. Særligt grelt er det, når mineprojektets under- jordiske boreprogram beskrives, hvor der vil blive etableret tunneller ind i sidestenen til malmzonen, mere præcist i ligvæggen (på engelsk: "footwall") til malmzonen. Dette bliver i den danske til, at der skal fjernes noget gråbjerg for at gennemføre denne aktivitet. I den grønlandske version til, at der er affald, der skal fjernes. Fejlen har udspring i den engelske version, hvor ordet "waste" anven- des i betydningen "waste rock" i et forsøg på at beskrive, at der skal bores og sprænges tunneller i værtsbjergarten (på engelsk: host rock) på 'lig- væggen' (på engelsk "footwall") af malmzonen, for at kunne bore-efterforske forløbet af den mi- neraliserede struktur.</p> <p>Konklusion: Versioner i originalsproget skal stram- mes op, så de rette udtryk anvendes. De danske og grønlandske oversættelser skal kvalitetssikret, før VSB- og VVM-redegørelserne sendes ud. Der er tidligere udarbejdet ordlister med geologiske og tekniske termer, som vil kunne bidrage til en forøgelse af kvaliteten af oversættelser. Kan man</p>			
--	--	--	--

	tilgængeliggøre disse ordlister til tolkene, så kvaliteten ensartes og øges på VVM og SIA-redegørelserne på i de oversatte versioner?			
5.2	<p>Et andet vigtigt punkt for kommunen er på miljøsidan. Det nye mineprojekt bør fastholde minens gode rygte som værende en miljømæssig bæredygtig mine. "Nalunaq kan tjene som eksempel på, hvordan en mine i Grønland kan drives med en minimal miljøpåvirkning til følge", som det fremgår i indledningen til kommissoriet til VSB, med henvisning til, at projektet hidtil ikke har ført til målbar forurening.</p> <p>En genåbning af minen fører ikke automatisk til at den eksemplariske situation fastholdes. Tværtimod er der udsigt til deponering af opberednings-sand ('tailings') i dalen og en uafklaret planlægning af produktionsmetoden. Den eksemplariske situation skyldes, at langt det meste af mineproduktionen til dato er sket med en udskibning af malm til udlandet. Angel Mining's udledning af tailings inde i minen er ikke nærmere beskrevet, men er kun sket i yderst små volumener. De nye planer for genåbning af minen er endnu ikke helt klar. Skal der etableres flotation? Hvis det er for dyrt, skal der anvendes kemi? Hvis minen drives med tyngdeseparationen (på engelsk: gravity separation) af guldene alene, uden efterfølgende flotation eller anvendelse af kemi, så vi en forholds-</p>	<p>Nalunaq A/S tilstræber at være førende indenfor miljøhensyn og arbejder målrettet på at reducere påvirkningen af miljøet til et minimum. Disse forhold vil blive beskrevet i VVM-redegørelsen i henhold til regler og guideline i Grønland.</p> <p>Det er korrekt at en øget forarbejdning lokalt potentielt øger risikoen for påvirkning af miljøet. Den nye produktion vil dog blive gennemført med den størst mulige hensyntagen til det omkringliggende miljø. Disse forhold vil blive beskrevet i VVM-redegørelsen i henhold til regler og guideline i Grønland.</p>	<p>Deponering af tailings er i denne projektbeskrivelse anderledes end deponeringen, som fandt sted, da minen var i drift sidst.</p> <p>Dette medfører nogle nye miljømæssige problemstillinger, som den kommende VVM skal forholde sig til og dokumentere vil blive løst med den bedste tilgængelige teknik og den bedste miljømæssige praksis.</p>	Ingen

	<p>mæssig stor andel af guldet havne i opberedningssandet. Med de i udkastet nævne forudsætninger vil der kunne efterlades ca. 6 gram guld pr ton i tailings, hvilket er uacceptabelt højt. Derfor ser kommunen frem til, at VVM-redegørelsen beskriver projektet tydeligt og entydigt, med en anvisning af en miljømæssig forsvarlig deponering af opberedningssandet (tailings).</p>			
5.3	<p>Denne ToR for Nalunaq beskriver en produktionsmodel, hvor de tunge guldpartikler skilles fra de lette mineralpartikler ved brug af tyngdeseperation (på engelsk 'gravity separation'). Udnyttelsesgraden (på engelsk 'recovery') med denne model beskrives til at være mellem 65 pct og 70 pct. Med en malm som antages at have en lødighed på 18 gram guld pr ton betyder det, at man kun vil kunne udnytte ca. 12 gram af guldet; de sidste 6 gram ryger i affaldsbunken. Det er ikke bare meget; det er for meget.</p> <p>Derfor overvejer AEX Gold at etablere et flotationsanlæg, som vil kunne øge udnyttelsesgraden (recovery), så guldet i affaldet formentlig reduceres til under 3 gram pr. ton. De har ikke besluttet sig endnu. For et flotationsanlæg er relativt kostbart at anskaffe og installere. Hvis der er mindre</p>	<p>Nalunaq A/S ønsker den højest mulige udnyttelsesgrad på malmen. Optimeringen vil dog ske med hensyntagen til miljøet, således at der ikke anvendes cyanid. Disse forhold vil blive beskrevet i VVM-redegørelsen i henhold til regler og guideline i Grønland. I øvrigt er der lagt op til at opberedningssandet evt. på et senere tidspunkt kan oparbejdes med henblik på en højere udnyttelsesgrad.</p> <p>Nalunaq a/s planlægger at anvende flotation for at øge udnyttelsesgraden. Flotationen vil blive gennemført med størst mulig hensyntagen til miljøet, således at der ikke spredes kemikalier i det</p>	<p>Denne forhøring for kommissoriet for VVM-redegørelsen omhandler kun det beskrevne projekt, eventuelle fremtidige ændringer i produktionen såsom brug af cyanid indgår ikke og vil kræve en fornyet vurdering af de miljømæssige konsekvenser og en ny VVM høringsproces.</p>	Ingen

	<p>guld end forventet (hvilket er et sandsynligt udfald, som de to forrige operatører har erfaret på den dyre måde), så vil et sådant anlæg kunne tære betydeligt på projektets økonomiske udkomme.</p> <p>Det er derfor et sandsynligt, at selskabet falder tilbage til cyanid-modellen, eller en anden kemisk metode, som sandsynligvis har en bedre økonomi, men også en større miljømæssig påvirkning.</p> <p>Disse forhold vil have indvirkning på miljøvurderingen og valget af opbevaringsmetode for opberedningssandet (tailings) fra produktionen.</p>	<p>omgivende miljø. Disse forhold vil blive beskrevet i VVM-redegørelsen i henhold til regler og guideline i Grønland. Nalunaq a/s har beregnet at flotation er økonomisk mere attraktivt end cyanid-modellen og miljømæssigt langt bedre.</p> <p>Der vil ikke blive anvendt cyanid i produktionen. En evt. anvendelse af cyanid vil kræve en supplerende miljøvurdering og kan derfor ikke indføres med baggrund i den nærværende miljøvurdering.</p>		
5.4	<p>Mineselskabet har endnu ikke besluttet sig for en endelig produktionsmodel. Selskabet har dog overvejelser om deponering af opberedningssandet (tailings) i dalen lige omkring den oprindelige camp-lokalitet.</p>	<p>Deponeringen af opberedningssand /tailings i dalen vil foregå med størst mulig hensyn til miljøet. Det forventes derfor ikke, at depotet vil</p>	<p>Miljøstyrelsen of Råstofområdet er enig i, at dette projekt adskiller sig meget fra det tidligere projekt.</p> <p>Inden VVM-redegørelsen bliver vurderet skal der udføres</p>	Ingen

<p>Samtidig henviser ToR til DCE's (Danish Centre for Environment and Energy, Aarhus Universitet) lovprisning af den tidligere mineproduktion som: "Nalunaq, an example of how a mine can be operated".</p> <p>Men I forbindelse med en planlagt genåbning af minen barsler AEX Gold med en anden produktionsmodel end i de oprindelige produktioner. Her kan vi risikere, at minen kommer til at afgive et større miljøaftryk. Langt det meste af den historiske mineproduktion skete ved, at al malmen blev udskibet til opberedning i udlandet. Da malmen ikke er reaktiv, så har denne brydningsmodel fungeret miljømæssigt eksemplarisk.</p> <p>AEX Gold's (endnu ikke er fastlagte) produktionsmodel baserer sig for første gang i minens historie på en deponering af opberedningssand (tailings) i form af pasta i dalbunden oppe i dalen. VVM-studiet bør naturligvis beskrive planerne i fuldt omfang. Erfaringsmæssigt vil opberedningssandet indeholde forhøjede værdier af tungmetallerne arsen (As), kobber (Cu) og krom (Cr). Disse vil være at finde i opberedningssandet som mineralkorn og vil formentlig også kunne findes i opløst form.</p> <p>Disse forhold skal klart være beskrevet i VVM-redegørelsen.</p>	<p>medføre ændring i projektets generelle miljøbelastning.</p> <p>Det er målet, at det nye projekt i tråd med det tidligere skal foregå med minimal påvirkning af miljøet.</p> <p>Det er Nalunaq a/s mål, at størstedelen af produktionen varetages i Grønland. Dette er i tråd med et generelt politisk ønske om, at en stor del af værdikæden og arbejdspladserne fastholdes i Grønland. Produktionen vil tage størst mulig hensyn til miljøet. Disse forhold vil blive beskrevet i VVM-redegørelsen i henhold til regler og guideline i Grønland.</p>	<p>geokemiske test af materiale, som er nærmere beskrevet i <i>Geokemisk testarbejde i miljøkonsekvensanalyser til mineprojekter i Grønland</i> (https://dce2.au.dk/pub/TR132.pdf)</p> <p>Derudover skal selskabet beskrive afbødende foranstaltninger, der kan afhjælpe mulige skadelige konsekvenser af projektet.</p>	
---	--	---	--

		Forholdene omkring depone- ringen af opberednings- sand/tailings vil blive detalje- ret behandlet i VVM-studiet og i et antal tekniske bag- grundsrapporter. Der vil blive lavet analyser omkring risikoen for udvaskning af metaller.		
5.5	<p>Beskrivelsen af brydningsprocessen er noget ro- det, hvilket bl.a. fører til en ikke hensigtsmæssig tolkning (dansk og grønlandsk) af, hvad der skal ske. De relevante forhold bør beskrives klart og ty- deligt, så tolkene (som tydeligvis ikke er teknisk erfarne) har en chance for at give en mere præcist tolkning.</p> <p>I miner er tunneller (på engelsk "drifts") horison- tale mens skakter (på engelsk "raises") er omtrent vertikale. Ved drivning af tunneller og skakter i fjeldet produceres dels:</p> <p>(a) klipper som indeholder for lidt guld til at det er lønsomt at producere fra – derfor på engelsk "af- fald" (waste rock) eller på dansk "gråbjerg"; samt</p> <p>(b) klipper, som indeholder guld nok til at det er lønsomt af producere fra – derfor "malm".</p>	Der arbejdes på at struktu- rere projektbeskrivelsestek- sten således at den bliver mere læsbar i VVM-rappor- ten. Herunder en opstram- ning af anvendelsen af for- skellige tekniske begreber i alle sprogversioner.	Dette tages til efterretning.	Ingen

	<p>I produktionsplanen som skitseret i VSB-rapporten forventer minen at bryde i alt 725.000 ton klipper.</p> <p>Heraf forventes 282.824 ton at være klippestykker, som ikke knuses.</p> <p>Heraf forventes 442.176 ton at være malm som skal knuses.</p> <p>Umiddelbart ser det ud til, at produktionen af (a) gråbjerg er undervurderet. Under minens bedste år, hvor 'den rige zonet' i target block mellem niveauerne 350 og 450 blev udnyttet, udgjorde produktionen af (a) "gråbjerg" mere end produktionen af (b) "malm".</p> <p>Malmen knuses til melstørrelse. Efter udskilning af guldkoncentratet vil langt det meste af malmen ende som opberedningssand (tailing), som altså har en kornstørrelse som silt (80 procent mindre end 76 mikrometer (0,076 mm)).</p> <p>De klippestykker som ikke knuses er det såkaldte "gråbjerg", som typisk vil kunne deponeres på skred-zonen udenfor minen, eller eventuelt deponeres inde i minen.</p>	<p>Beregningmetode for estimeret for gråbjerg vil blive en del af beskrivelsen i VVM-redegørelsen.</p> <p>Detaljer om disse forhold vil fremgå af VVM-redegørelsen.</p> <p>Korrekt.</p>	<p>Grundige og retvisende forhold og beregninger om oparbejdningsprocessen skal indgå i VVM'en.</p> <p>Disse beregninger vil også blive kvalitetssikret af Nationalt Center for Miljø og Energi (DCE) og Grønlands Naturinstitut (GN).</p>	
5.6	<p>Det fremgår, at mineområdet er begunstiget af adgang via isfrie dybvandsfjorde. Det bør nævnes, at området i begrænsede perioder forstyrres af polar pakis.</p>	<p>Dette vil blive opdateret i VVM-rapporten. Da projektet ikke er afhængig af skibstransport fra eller til produktionen anses kortere periode</p>	<p>Noteret</p>	<p>Ingen</p>

		med pakis ikke at give udfordringer for projektet.		
--	--	--	--	--

6. WWF

Nr.	Spørgsmål/bemærkninger	Nalunaq svar/kommentar	Miljøstyrelsen for Råstofområdets svar/kommentar	Ændring - afsnit eller side i kommissorium
6.1	WWF Verdensnaturfondens største bekymring ved projektet er den planlagte brug af cyanid i den kemiske proces til udskillelse af guld fra den knuste malm. Cyanid er et meget giftigt stof der selv i meget små mængder kan skade alle levende organismer, herunder også mennesker der arbejder med stoffet. I det tidligere mineprojekt blev der også benyttet cyanid. De valgte grænseværdier og monitoring vækker bekymring. Ifølge artiklen Cyanide hazards to plants and animals from gold mining and related water issues findes der tydelige skadelige effekter for ferskvandsfisk allerede ved 5 µg/l, som er valgt som grænseværdi for udledning af cyanid til vandmiljø. Desuden bliver der næsten udelukkende testet for fri cyanid som er den mest giftige form og cyanid bundet i forskellige forbindelser bliver overset. Det fremgår af ovennævnte artikel at den bundne cyanid der betragtes som uskadelig i DCEs undersøgelser kan omdannes til den giftige form når den udsættes for sollys. Desuden bliver det slet ikke nævnt i	De anvendes ikke cyanid i det nuværende projekt. En evt. anvendelse af cyanid vil kræve en supplerende miljøvurdering og kan derfor ikke indføres med baggrund i den nærværende miljøvurdering.	Der planlægges ikke brug af cyanid. Der henvises til kommentar 5.3.	Ingen

	<p>materialet at der er deponeret cyanidholdigt affald inde i den gamle mine hvilket vurderes som en meget vigtig oplysning der er udeladt for offentligheden.</p> <p>I DCEs "ENVIRONMENTAL MONITORING AT THE NALUNAQ GOLD MINE, SOUTH GREENLAND, 2015" fremgår det, at der er målt cyanid efter minens lukning, hvilket er i modstrid med det tilsendte høringsmateriale.</p> <p>Ved gennemgang af tilgængeligt materiale fra DCEs monitering fremgår det at der i marts 2013 var et direkte udslip af cyanid der medførte en midlertidig lukning af minen. Det er ikke oplyst hvilke mængder og hvilke koncentrationer dette medførte i miljøet, hvilken må betragtes som mangelfuldt.</p>		<p>DCE/GN skriver i "ENVIRONMENTAL MONITORING AT THE NALUNAQ GOLD MINE, SOUTH GREENLAND, 2015" følgende: "In 2014, cyanide was detected in the water flowing out of the 300 m portal. The concentrations fluctuated greatly and overall it was assessed by modelling that the amounts of cyanide flowing out from the mountain would be harmless due to very high dilutions in the river"</p> <p>Målingerne fra 2014 blev foretaget mellem 1. og 9. juli 2014. Den endelige nedlukning er dateret den 25. september 2014. Det er korrekt at minen lukkede i november 2013, men nedlukningen skete ikke fra den ene dag til den anden, da det er en proces som tager længere tid.</p>	
--	--	--	--	--

	<p>WWF Verdensnaturfonden vil kraftigt anbefale, at der i det kommende projekt ikke bliver benyttet cyanid. På nuværende tidspunkt findes der alternative muligheder til udskillelse af guld fra malm. Der findes i dag flere harmløse alternativer der bør benyttes.</p>		<p>Miljøstyrelsen har ikke fundet det relevant at gå i detaljer med datoerne.</p> <p>Det er korrekt, at der ikke står nævnt mængder og koncentrationer. I 2013 rapporten står der følgende:</p> <p>“The cyanide concentrations appeared rather stable during most of 2013 and the monthly average values were below the maximum limit concentrations set by the MRA. In March, however, high concentrations of cyanide were measured in sample 1 and 2 over some days, resulting in one high measurement in the settlement pond. The plant was shut down, cleaned for all cyanide and restarted again to get the cyanide concentrations down to acceptable level. It is our impression that due to the fast response by the company and due to</p>	
--	---	--	--	--

			<p>the existence of the settlement pond to absorb peak concentrations, no harm was done to the Kirkespir River. In August DCE inspected the cyanide analytical program with satisfactory results.”</p> <p>Det er Miljøstyrelsens vurdering, at DCE/GN's evaluering af forløbet er tilfredsstillende og det har ikke været vurderet nødvendigt med yderlige og mere detaljerede beskrivelser af forløbet.</p> <p>DCE/GN har endvidere oplyst følgende: ” På intet tidspunkt under minens historie (2009-2014) blev der i Kirkespir elven målt cyanid koncentrationer over grænseværdien. Ligeledes var der ingen tegn på påvirkning af cyanid på ørredbestanden i Kirkespir elven.”</p> <p>Der henvises i øvrigt til kommentar 5.3</p>	
--	--	--	---	--

			Det fremlagte projekt indeholder ikke cyanid.	
6.2	I de tidligere projekter med produktionen af guld i området, har der været utilstrækkelig bekæmpelse af støv. Der bør stilles højere krav om forurening med partikler, herunder støvbegrænsende tiltag som vanding af grusveje eller anlæggelse af veje med fast belægning. Der bør også være stor opmærksomhed på støv og vand fra de planlagte depoter, hvor deponering i selve minen er klart at foretrække.	Alle støvende processer vil blive udført i en støvsikret dome, hvor vacuum sikrer at støv ikke spredes til det omkringliggende miljø. I tørre perioder vandes vejen for at sikre imod spredning af støv fra trafik. Disse forhold vil blive beskrevet i detaljer i VVM-redegørelsen.	Bekæmpelse af støvforurening vil være en vigtig del af vurderingen af det fremlagte projekt og grænseværdier for støvudledning vil indgå i en eventuel godkendelse af projektet. Kortlægning af støvspredning skal indgå i VVM'en.	Ingen
6.3	I mange høringer angående råstofprojekter i Grønland mangler der meget ofte adgang til de tekniske rapporter der ligger til grund for en VVM. Ofte er data tolket og påvirkninger bliver ofte refereret som værende minimale, moderate eller tålelige, hvilket ikke giver mulighed for ekstern vurdering. I den kommende høring af VVM af Nalunaq projektet bør alle rapporter der er udarbejdet gøres tilgængelige. Som eksempel kan nævnes at der i den nye høring af VSB- og VVM-redegørelse for sjældne jordartsprojektet ved Kuannersuit (Kvanefjeldet) ikke er adgang til en eneste teknisk rapport i høringsmaterialet.	Alle tekniske baggrundsrapporter vil blive offentliggjort i forbindelse med VMM-rapportens høringsperiode.	Baggrundsdokumenter for en eventuel høring om Nalunaq projektet vil være offentligt tilgængelige via høringsportalen.	Ingen
6.4	WWF Verdensnaturfonden anser brug af vedvarende energi i energikrævende industrier som meget vigtigt. I de råstofprojekter der er i drift	Der vil ikke blive anvendt HFO på projektet. Skibe der anløber projektet vil være	Miljøstyrelsen bemærker at Naalakkersuisut fornyligt har tilsluttet sig, at der via FN's	Ingen

	<p>kommende projekter, er der ikke en stor prioritering af vedvarende energi. Selv en delvis grøn energiforsyning vil begrænse de negative påvirkninger fra produktion baseret udelukkende på fossile brændstoffer. Udledning af sodpartikler (black carbon) har en meget mere skadelig effekt i Arktis, hvor refleksion fra sne og is begrænses af de mørke partikler accelererer opvarmningen af Arktis.</p> <p>WWF Verdensnaturfonden ønsker også at der ikke benyttes HFO (heavy fuel oil) som brændstof til skibe der yder transport til projektet. HFO udgør en stor trussel for miljøet ved udslip. Den internationale organisation IMO har fået indført et forbud gældende fra 2024, dog med mulighed for dispensation. Selvstyret bør gå forrest og udfase HFO så hurtigt som muligt.</p>	<p>underlagt de almindelige regler for sejlads i grønlandsk farvand. Da der ikke foretages udskibning af malm eller lignende, vil skibstrafikken i driftperioden være begrænset til skibe med forsyninger og brændstof, samt mindre både til persontrafik.</p>	<p>internationale søfartsorganisation IMO vedtages et forbud mod sejlads på HFO i Arktis fra 2024.</p> <p>Selskabet skal være opmærksom på gældende retningslinjer for anvendelse af brændstof til skibe.</p> <p>Selskabet skal redegøre for muligheden af anvendelse af grøn energi i projektet.</p>	
--	--	--	---	--